

Komisja Petycji

2015/2326(INI)

22.4.2016

OPINIA

Komisji Petycji

dla Komisji Prawnej

w sprawie kontroli stosowania prawa UE: sprawozdanie roczne za 2014 rok
(2015/2326(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Cecilia Wikström

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Prawnej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że problemy z wdrażaniem i egzekwowaniem prawa UE istnieją od dawna, i popiera skuteczne stosowanie wspólnych zasad UE w państwach członkowskich, co ma zasadnicze znaczenie dla poprawy wiarygodności Unii i spełnienia oczekiwań obywateli odnośnie do korzyści, jakie może im przynieść UE;
2. podkreśla kluczową rolę Komisji w nadzorowaniu stosowania prawa UE i przedkładaniu corocznego sprawozdania Parlamentowi i Radzie; wzywa Komisję do odgrywania dalszej aktywnej roli w rozwijaniu różnych narzędzi służących poprawie wdrażania i egzekwowania prawa UE i zgodności z nim w państwach członkowskich, a ponadto do uwzględnienia w swoim następnym rocznym sprawozdaniu oprócz danych dotyczących wdrażania dyrektyw UE również danych dotyczących wdrażania rozporządzeń UE;
3. uznaje, że Parlament również odgrywa istotną rolę, sprawując polityczny nadzór nad działaniami wykonawczymi Komisji, kontrolując coroczne sprawozdania dotyczące monitorowania wdrażania prawa UE i przygotowując odpowiednie rezolucje parlamentarne; proponuje, by Parlament w dalszym ciągu przyczyniał się do terminowej i dokładnej transpozycji przepisów UE przez dzielenie się wiedzą fachową uzyskaną w procesie podejmowania decyzji ustawodawczych za pośrednictwem wcześniej nawiązanych kontaktów z parlamentami narodowymi;
4. przypomina o znaczeniu petycji i pytań składanych do Parlamentu na mocy art. 227 TFUE, które często prowadzą do postępowań w sprawie uchybienia inicjowanych przez Komisję przeciwko różnym państwom członkowskim; podkreśla, że skargi indywidualnych obywateli są jednym z głównych źródeł umożliwiających określanie słabych stron i wykrywanie naruszeń prawa UE, jakich dopuszczają się państwa członkowskie, a także są dla Komisji źródłem informacji; zauważa, że w 2014 r. przedstawiciele instytucji publicznych, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i innych organizacji byli nadal bardzo aktywni w zgłaszaniu potencjalnych naruszeń prawa UE i w rezultacie w 2014 r. ogólna liczba przyjętych skarg wzrosła o ok. 5,7 % i otwarto 1208 nowych spraw w ramach projektu EU Pilot; odnotowuje jednocześnie liczbę rozpatrzonych skarg i spraw w ramach projektu EU Pilot w 2014 r. i docenia 75 % spraw rozstrzygniętych w ramach EU Pilot, uznając ten projekt za szybką i skuteczną metodę rozwiązywania problemów;
5. uznaje wpływ skutecznego stosowania prawa UE na poprawę wiarygodności instytucji UE; docenia fakt, iż w sprawozdaniu rocznym Komisji przywiązano wagę do petycji złożonych przez obywateli, przedsiębiorstwa i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ petycje te oferują istotną dodatkową możliwość śledzenia stosowania przepisów UE i określania możliwych luk prawnych dzięki bezpośredniemu wyrażaniu przez obywateli ich opinii i dzieleniu się przez nich swoimi doświadczeniami, w uzupełnieniu przysługującego im prawa do głównego sposobu demokratycznego wyrazu w wyborach i referendach, będącego prawem podstawowym zapisanym w Traktacie z Lizbony oraz istotnym elementem obywatelstwa europejskiego;

6. zauważa, że różnice w sposobach wdrażania i transpozycji prawa UE przez państwa członkowskie tworzą nieustanne przeszkody dla przedsiębiorstw i obywateli, a mianowicie dla tych, którzy chcą korzystać z osiągnięć rynku wewnętrznego oraz życia, pracy, działalności gospodarczej lub studiów w innym państwie członkowskim; podkreśla, że opóźnienia w transpozycji mają też negatywny wpływ na pewność prawa; ponownie podkreśla swoje stanowisko, zgodnie z którym Komisja powinna uczynić ze zgodności z prawem UE prawdziwy priorytet polityczny za pośrednictwem skutecznej współpracy z instytucjami, ze szczególnym uwzględnieniem Rady, zwłaszcza poprzez systematyczne odwoływanie się do tabel korelacji, a także za pośrednictwem współpracy z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami; podkreśla, że główny ciężar odpowiedzialności za prawidłowe wdrażanie i stosowanie prawa UE ponoszą państwa członkowskie;
7. odnotowuje gwarancje administracyjne przyznane skarżącym, takie jak terminowe przekazywanie informacji oraz powiadomień, w odniesieniu do ich skargi, czego domagała się Komisja Petycji w opinii z 2015 r. w sprawie ww. sprawozdania; ubolewa jednak z powodu opóźnień w odpowiedziach Komisji na szereg petycji, kiedy jest proszona o wydanie opinii, i wzywa Komisję do poprawy stosowanych obecnie praktyk, tak aby obywatele informowani byli w terminowy i właściwy sposób o wszelkich działaniach i krokach podejmowanych w reakcji na rozpatrzenie ich skarg; podkreśla, że większa liczba otrzymywanych petycji nie powinna w żadnym razie zaszkodzić jakości rozpatrywania skarg w każdym jednostkowym przypadku;
8. odnotowuje pozytywny wpływ projektu EU Pilot na wymianę informacji między Komisją a państwami członkowskimi, a także na rozwiązywanie problemów związanych ze stosowaniem prawa UE na poziomie krajowym oraz zwraca się do Komisji o zwrócenie szczególnej uwagi na rzeczywiste egzekwowanie i wewnętrzny przegląd decyzji podejmowanych w procesie EU Pilot; podkreśla, że w ten sposób uzyskać można będzie cenne informacje dotyczące petycji będących w trakcie rozpatrywania, i zachęca Komisję do angażowania składających petycje w proces wynikających z petycji spraw w ramach EU Pilot, między innymi aby ułatwić dialog między składającymi petycje a zainteresowanymi organami krajowymi; z zadowoleniem przyjmuje coraz większe zaangażowanie państw członkowskich, by rozstrzygać przypadki naruszeń, zanim trafią one do sądu; zauważa, że orzeczenia w trybie prejudycjalnym pomagają wyjaśniać kwestie dotyczące stosowania prawa UE i mogą zapobiegać wszczynaniu postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;
9. wzywa Parlament, a w szczególności Komisję Petycji do wspierania kampanii na rzecz podnoszenia wiedzy na temat systemu składania skarg przez obywateli w związku z naruszeniami prawa UE, na temat projektu EU Pilot i postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, przyczyniając się do szerszego wykorzystania informacji i ułatwiając publiczny dostęp do nich za pośrednictwem portalu Parlamentu;
10. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie, jakie wykazują służby Komisji w konsolidowaniu wymiany informacji z Komisją Petycji, oraz ponawia swój wniosek o poprawę komunikacji między tymi dwoma stronami, zwłaszcza w odniesieniu do wszczynania i prowadzenia przez Komisję postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w tym systemu EU Pilot, a także o dołożenie starań w celu dostarczania Komisji Petycji informacji w rozsądnym terminie, co umożliwi

jej bardziej skuteczne odpowiadanie na wnioski obywateli; przypomina swoje kierowane wielokrotnie do Komisji prośby o uwzględnianie w jej pracy nadzorczej i legislacyjnej sprawozdań i ustaleń Komisji Petycji;

11. z zadowoleniem przyjmuje usprawnienie przekazywania obywatelom przez Komisję informacji o przysługujących im prawach oraz o odpowiednim mechanizmie odwoławczym, za pośrednictwem stron internetowych, baz danych, prostszych formularzy skarg i narzędzi służących rozwiązywaniu problemów, których celem jest zwiększenie przejrzystości; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście lepszą dostępność w sieci decyzji w sprawie naruszeń oraz nową wersję sekcji „Stosowanie prawa UE” w portalu Europa oraz „Portal Europa Twoje prawa”, która przekazuje obywatelom istotne informacje na temat stosowania prawa UE w państwach członkowskich i możliwości złożenia skargi; podkreśla, że konieczne są dalsze środki na rzecz poprawy dostępu do informacji dotyczących stosowania prawa UE i instrumentów rozwiązywania problemów oraz w celu usprawnienia procesu rozpatrywania składanych przez unijnych obywateli i przedsiębiorstwa skarg dotyczących naruszeń przepisów UE;
12. wzywa Komisję do powiązania wszystkich istniejących portali, punktów dostępu i informacyjnych stron internetowych w ramach jednej bramy sieciowej, która zapewni obywatelom łatwy dostęp do formularzy skarg online oraz przyjaznych dla użytkowników informacji dotyczących postępowań w sprawie naruszenia przepisów; ponadto wzywa Komisję do uwzględnienia w swoim następnym sprawozdaniu monitorującym bardziej szczegółowych informacji dotyczących korzystania z tych portali;
13. ubolewa nad tym, że petycje złożone przez obywateli UE nadal wiążą się z łamaniem prawa UE; podkreśla, że petycje dotyczą głównie domniemych naruszeń prawa UE w obszarze praw podstawowych, w tym praw osób należących do mniejszości i osób niepełnosprawnych, dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na narodowość, rynku wewnętrznego, swobody przemieszczania się, transportu, środowiska naturalnego, kształcenia, zatrudnienia i opieki zdrowotnej; uważa, że te petycje świadczą o tym, że w dalszym ciągu często i powszechnie dochodzi do spóźnionej lub niepełnej transpozycji prawa UE lub też do jego niewłaściwego stosowania, oraz podkreśla, że państwa członkowskie powinny skutecznie wdrażać i stosować prawo UE oraz przyjmować przepisy w pełnym poszanowaniu podstawowych wartości i zasad zapisanych w traktatach i Karcie praw podstawowych UE; wzywa państwa członkowskie do wyraźnej poprawy jakości wymiany informacji z Komisją Petycji oraz jakości przekazywanych wyjaśnień; podkreśla potrzebę obecności na posiedzeniach Komisji Petycji przedstawicieli państw członkowskich, których dotyczą odnośne petycje, oraz wyważonego dialogu z nimi; proponuje skuteczniejsze uwzględnianie mechanizmów prewencyjnych;
14. przypomina, że w obszarze współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (wcześniej znanej jako „trzeci filar”) często autorami petycji są osoby fizyczne; zauważa, że przy rozpatrywaniu petycji często stwierdzone są utrzymujące się braki, na przykład poważne opóźnienia w krajowych postępowaniach sądowych w sprawach związanych z prawem UE; podkreśla przydatność i zasadność orzeczeń w trybie prejudycjalnym, które Trybunał Sprawiedliwości wydaje jako wskazówki w tych sprawach, i wyraża ubolewanie z powodu ich rzadkiego wykorzystywania przez sądy krajowe; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie kompetencji Komisji od dnia 1 grudnia 2014 r. na

współpracę policyjną i sądową; przypomina, że analiza i rozpatrywanie petycji odbywa się w sposób niezależny i ma charakter odmienny od krajowych postępowań sądowych;

15. podkreśla wagę wdrażania planów przyjętych przez Komisję w celu wspierania państw członkowskich i udzielania im wytycznych z myślą o transponowaniu przez nie na czas, w sposób jasny i prawidłowy dyrektyw unijnych niezbędnych dla skutecznego i sprawnego funkcjonowania Unii Europejskiej; z zadowoleniem przyjmuje wagę przypisaną Programowi lepszego stanowienia prawa oraz odnotowuje monitorowanie sprawności regulacyjnej UE poprzez program REFIT w sprawozdaniu rocznym z kontroli stosowania prawa UE; wzywa Komisję do aktywnego angażowania wszystkich zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, organizacji konsumenckich, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw, przy ocenie skutków prawodawstwa UE, a ponadto do przeprowadzania kontroli proporcjonalności i pomocniczości (na etapie ex ante) i do monitorowania wdrażania (na etapie ex post); wzywa Komisję, by w swojej ocenie uwzględniała pomiary i redukcję obciążeń administracyjnych spoczywających na obywatelach, a także szerszy wpływ gospodarczy, społeczny i środowiskowy przepisów UE, oraz by rozpatrywała korzyści i wartości związane z tymi przepisami; przypomina Komisji o stosowaniu zasad równego traktowania państw członkowskich i bezstronności przy kontroli stosowania prawa UE; życzy sobie poprawy jakości przepisów UE, które – należy mieć nadzieję – będą miały pozytywny wpływ na liczbę składanych petycji;
16. podkreśla, że ze względu na zasadę pomocniczości Komisja Europejska powinna przyjąć odważniejsze podejście przy analizowaniu petycji dotyczących kwestii praw podstawowych.

**WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	19.4.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 26 -: 0 0: 4
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Alberto Cirio, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Notis Marias, Edouard Martin, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Eleni Theocharous, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Enrique Calvet Chambon, Kostadinka Kuneva, Miltiadis Kyrkos, Jérôme Lavrilleux, Julia Reda, Ángela Vallina, Rainer Wieland
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	José Blanco López, Martina Dlabajová, Zbigniew Kuźmiuk